

REISVERSLAG 7 tot 25 maart 2019

Maandagmorgen (25/3/19) zijn we; Yves en ik, geland op Zaventem na 17 dagen Congo. Het was opnieuw een zeer intense "toer" in alle betekenissen van dit woord. Met deze mail wil ik enkele eerste indrukken vertellen in afwachting van een echt rapport en meer gedetailleerde verhalen. Iedereen die we deze dagen tegen komen, vraagt immers hoe het geweest is. Het is niet zo eenvoudig om daar een kort antwoord op te geven, maar hier probeer ik toch al iets te formuleren.

Deze reis was in een aantal opzichten anders dan de vorige. Nooit eerder was de reis zo kort. Tot nu toe bleven we meestal vier weken. Op zich is 17 dagen haalbaarder voor het thuisfront en ook voor onszelf. We zijn er in geslaagd om op die weinige dagen toch in alle 13 scholen te geraken, met als nadeel dat we voortdurend gehaast waren en geen enkele adempauze konden inlassen. Dat we toch overal geraakt zijn heeft te maken met het feit dat we de jeep en de chauffeur van de zusters (mits betaling uiteraard) heel de tijd ter beschikking hadden tot en met de terugreis naar Kinshasa. Enkel naar Vaku moesten we met moto's gaan omdat de weg te slecht was voor een vier maal vier. Ook het feit dat Sr Françoise, de verantwoordelijke van KALASI in Congo, ons overal vergezelde en overal de praktische zaken voor ons regelde, zorgde voor een groot positief verschil.

Het tijdstip van de reis was goed gekozen omdat de scholen overal in volle bedrijvigheid waren (geen examens of verlofdagen). Maar het was wel volop regenseizoen. Dat betekent modderwegen en grote hitte.

Overal was er veel welgemeende vreugde en dankbaarheid omwille van ons bezoek. Overal was er wel een onthaalceremonie met liederen, dansjes, declamaties of een plechtig voorgelezen brief en geschenken.

Overal vergaderden we met de voltallige lerarengroep en noteerden we ijverig de verlanglijstjes. Dit resulteerde in een zeer volledige lijst van grote, kleinere en urgente projecten. Verder ook in aanvragen voor vormingen, didactisch materiaal en handboeken. We bezochten alle voorbijge grote realisaties die meestal zeer goed waren uitgevoerd: bv. de grote leraarskamer (eerder een zaal) in Lukula, het douchegebouw, de watervoorziening en het nieuw gebouwd huis voor leerkrachten in Vaku, het elektriciteitsatelier in Kuimba, de twee mooi vernieuwde klaslokalen in Luozi, om maar die projecten te noemen. De zonnepanelen-installaties en de computerklassen werken overal goed. In Kuimba bijvoorbeeld is het verschil toch wel erg voelbaar tegenover vroeger: heel de dag elektriciteit in volle brouse, niet te geloven. Soms was de tijd te kort om alle computers even aan te zetten en te controleren, maar er waren relatief weinig klachten op dat vlak. Er zijn meer grote problemen met printers en fotokopieertoestellen.

Na elk verblijf in één van de sites, gingen we aan tafel zitten met Sr Françoise om alles wat we vernomen hadden te evalueren en soms al wat te becijferen. Alhoewel deze zuster al van oktober 2017 de organisatie in Congo leidt, hadden we haar nog nooit ontmoet. Al onze, soms dagelijkse, contacten verliepen tot nu toe enkel via telefoon, email en whatsapp. Het was dus bijzonder interessant om elkaar nu echt goed te leren kennen en elkaars sterke en minder sterke kanten te ontdekken. Tijdens zo'n zware rondreis van 17 dagen, leer je elkaar echt wel naar waarde schatten. We mogen hopen dat deze zuster nog vele jaren dit mandaat voor KALASI mag blijven uitoefenen. Het is ook een groot voordeel dat ze graag en

goed aan boekhouding doet. We kunnen ons momenteel geen betere persoon voorstellen om het geld van KALASI in Congo te beheren.

En dan was er ons opzet om eindelijk ook echt iets te doen op het puur didactisch vlak, namelijk het demonstreren hoe de beamer kan gebruikt worden in lager-en secundair om de vaak te theoretische lessen te illustreren met foto's en filmpjes. Er was overal een enorme belangstelling voor deze sessies die Yves verzorgde. We hadden 12 laptops en nog een extra-beamer mee in onze valiezen. We konden voor deze sessies gebruik maken van uitgewerkte lesmodellen voor het vak aardrijkskunde. Marie-Jeanne, echtgenote van Yves, had dit voorbereid op basis van het Congolese leerplan. Alles mooi op usb-sticks en CD-roms uitdeelbaar. Een schot in de roos.

Dit zouden we in de toekomst ook voor alle andere vakken moeten kunnen doen (als er gepensioneerde leerkrachten zijn die zich aangesproken voelen, laat het ons weten !!). Hier zit echt toekomst in. Maar het is overduidelijk dat nog te weinig leerkrachten in Congo met de computer overweg kunnen...en dat is uiteraard de basis om de beamer te kunnen gebruiken. Daartegenover staat dat ook in de verst afgelezen scholen telkens enkele leerkrachten te vinden zijn die wél voldoende kennis hebben en die hun kennis dus ook kunnen doorgeven aan hun collega's.

Een ander belangrijk aandachtspunt was de watervoorziening in alle scholen. We konden uitgebreid spreken met de expert die in de voorbije maanden het waterprobleem in Vaku had opgelost. Het is iemand die niet enkel de verschillende mogelijke oplossingen kent, maar die ook een correct beeld kon geven van de kostprijs ervan. Dit heeft tot een aantal belangrijke inzichten geleid, die ons de komende maanden en jaren kunnen leiden. Het zal in eerste instantie vooral gaan over opvang van regenwater (dakgoten, citernes en heuse waterputten). Dit water wordt van ouds in alle scholen gekookt. Deze traditie schijnt nog heel levendig en goed georganiseerd. Daarna kan het zonder gevaar gedronken worden. Het regenwater dient uiteraard ook voor de was en de plas. Zo moeten leerlingen (en vooral de semi-internen) niet meer naar verre bronnen of vuile rivieren in de buurt. Ons eerder idee om toch boringen te laten uitvoeren en pompen te installeren hebben we voorlopig als (veel) te duur moeten klasseren.

Het was bijna twee jaar geleden dat we in Congo waren en het is toch weer eens gebleken hoe belangrijk die regelmatige aanwezigheid op het terrein blijft. Het voedt onze organisatie KALASI: met actueel beeldmateriaal, met versterkte vertrouwensbanden, met verhalen over de dagelijks strijd om te overleven. Na dertien jaar werking zijn onze scholen bijna overal toonaangevend geworden in hun regio. Toch blijven de oude problemen bestaan die niemand kan oplossen tenzij de Staat: het loon van de leerkrachten wordt in Congolese frank uitbetaald maar nog steeds aan de oude wisselkoers van 900 FC voor een dollar, terwijl het 1.640 FC zou moeten zijn; oude leerkrachten zijn genoodzaakt te blijven werken (in Luozi zijn er nu enkelen die 86 jaar zijn!!!) omdat pensioen niet bestaat; de diepe armoede is algemeen met als gevolg dat veel te veel leerlingen tijdens het schooljaar afhaken omdat ze het weinige schoolgeld niet kunnen betalen; sites als Vaku en Kuimba raken meer en meer onbereikbaar door de verschrikkelijk slechte toestand van de wegen, maar ook de asfaltweg die Boma en Tshela verbindt en dus ook Lukula en Kidima, is zoveel slechter geworden dat je uren nodig hebt om van A naar B te geraken. Dit alles heeft een enorme impact en maakt het schoolleven

nog lastiger dan vroeger. Wanneer zal het tij keren? Weinigen geloven en hopen dat er na de voorbije verkiezingen iets fundamenteels kan veranderen, maar iedereen doet zijn uiterste best en ploetert verder waar wij al snel geneigd zouden zijn om ontmoedigd op te geven.

Ziezo beste vrienden van KALASI, dit was een eerste echo van onze vruchtbare reis. Hopelijk vinden we wat tijd en ruimte om wat foto's en verhalen op de website te zetten. Maar we vragen hiervoor nog wat geduld. Noteer ook het Cello-concert in Gent op 18 mei. Daar gaan we het hele verhaal van deze reis brengen met foto's en filmfragmenten.

Groetjes van Bert en Yves